

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23CoP/57/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1321205738
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Kolek
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:1321205738.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Koleka a členov senátu JUDr. Ingrid Kalinákovej a JUDr. Zuzany Biščákovej v právnej veci navrhovateľky: V. Q. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX, XXX XX A., právne zast. JUDr. Jana Šepeľová, advokátka, so sídlom Námestie slobody 13/25, 066 01 Humenné proti povinnému z vyživovacej povinnosti: V. V. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. N. XX, XXX XX W., právne zast. AK MAZANEC, s.r.o., IČO: 53 494 920, Metodova 3331/12, 080 01 Prešov, v konaní o určenie príspevku na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke maloletého R. A.K., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX, XXX XX A., odvolaní povinného z vyživovacej povinnosti proti rozsudku Okresného súdu Humenné, č. k. 21Pc/28/2021 - 272 zo dňa 15.03.2024, takto

rozhodol:

- Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch I., III. a IV.
- Odmieťa odvolanie povinného z vyživovacej povinnosti proti výroku II. rozsudku.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol takto:

I. Povinný z vyživovacej povinnosti V. V. V., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý prispievať navrhovateľke titulom príspevku na zabezpečenie výživy nevydatej matky sumou 120 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky za obdobie od 01.01.2021 do 06.07.2022.

II. V prevyšujúcej časti návrh navrhovateľky na určenie príspevku na výživu navrhovateľky za obdobie od 06.07.2020 do 31.12.2021 a nad sumu 120 eur za obdobie od 01.01.2021 do 06.07.2022 z a m i e t a .

III. Zročný príspevok na úhradu výživy navrhovateľky za obdobie od 01.01.2021 do 06.07.2022 vo výške 2280 eur je otec p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľke v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

2. Rozsudok odôvodnil tým, že návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava III. dňa 21.10.2021 sa oprávnená z vyživovacej povinnosti (ďalej aj navrhovateľka) domáhala, aby súd zaviazal povinného z vyživovacej povinnosti prispievať na jej výživu sumou 150 eur za obdobie od 06.07.2020 do 06.07.2022. Súd vychádzal zo zisteného skutkového stavu, podľa ktorého maloletý R. sa narodil XX.XX.XXXX, jeho rodičmi sú navrhovateľka a povinný z vyživovacej povinnosti. Navrhovateľka pracovala pre zamestnávateľa F. s.r.o. A., pred nástupom na materskú dovolenku dosahovala mesačnú mzdu vo výške

1400 eur a k tomu variabilnú zložku mzdy v sume 600 eur. Skutočná výška variabilnej zložky závisela od jej výkonu ako zamestnanca. Od júla 2020 navrhovateľka poberala materské v sume cca 1500 eur mesačne do decembra 2020. Od januára 2021 do decembra 2021 navrhovateľka poberala rodičovský príspevok vo výške najskôr 378,10 eur, potom 383,80 eur. Otec je zamestnaný v spoločnosti C., a.s., pracuje ako IT špecialista. Jeho mzda bola priemerne 862,27 eur mesačne, okrem toho z jeho daňového priznania vyplynulo, že za fotografickú činnosť má ročný základ dane vo výške 433,71 eur a príjem od zamestnávateľa 13 375,37 eur. Súd uviedol, že za obdobie od narodenia maloletého R. do 31.12.2020, kedy matka poberala materské vo výške cca 1548 eur mesačne, u navrhovateľky nedošlo k zmene sociálnej situácie, a preto návrh bol v tejto časti zamietnutý. K zmene došlo 01.01.2021 v dôsledku toho, že navrhovateľka začala poberať rodičovský príspevok, kedy došlo k zníženiu jej príjmu oproti príjmu pred narodením syna a bolo dôvodné určenie príspevku na jej výživu. Prihliadol na možnosti otca, potreby matky, zníženie jej príjmu a určil sumu výživného na sumu 120 eur mesačne. Zo spisu vyplýva, že otec je zaviazaný prispievať na výživu maloletého R. sumu 180 eur mesačne.

3. Súd prvej inštancie uviedol, že „Súd podľa tzv. zásady primeranosti podľa § 75 ZaR, zisťoval schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca dieťaťa. Otec maloletého je zamestnaný v E. cca 15 rokov. Otec je vlastníkom bytu v W. a osobného auta M., žije sám a inú vyživovaciu povinnosť okrem spoločného syna R. nemá. Otec okrem toho je dlhodobo živnostníkom - fotografická činnosť. Vyplýva to zo zhodných tvrdení účastníkov konania, vrátane samotného odporcu, z vyššie uvedeného daňového priznania a z doložených internetových stránok a fotiek. V zmysle potvrdenia o príjme zo dňa 21.12.2021 má súd za preukázané, že čistý priemerný mesačný príjem povinného za rok 2020 predstavoval sumu 808 eur v roku 2021 predstavoval sumu 864 eur. Povinný ako svoje mesačné výdavky uvádzal: mesačné splátky hypotéky sú vo výške 180 eur na cca 18 rokov. Inkaso za byt platí vo výške 190 eur mesačne, na stravu dáva cca 150 eur, mobil 10 eur.

Fotografovanie je hobby, príjmy z fotografovania sú cca 50 eur mesačne. Podľa daňového priznania vid' vyššie sú príjmy zo živnosti vo výške 460-eur, výdavky 26,29-eur. Podľa názoru súdu oficiálne uvádzané príjmy otca zo živnosti sú značne podhodnotené, pretože súdu je známe z jeho činnosti, že fotografovanie a predovšetkým platby z neho sa často dejú bez účtovných dokladov a preto sa neuvedú do účtovníctva živnostníka, ani do jeho daňového priznania. Svedčí o tom aj skutočnosť, že napriek minimálnym oficiálnym príjmom z tejto živnosti, ju otec prevádzkuje dlhodobo. Ak by nedosahoval reálny zisk - cieľ podnikania, s touto živnosťou by prestal. Mohol by fotografovať len ako záľubu, koníček.

Otcom uvádzané výpočty jeho príjmov a výdavkov a ich porovnávanie s príjmami a výdavkami matky neobstoja, pretože ako je to uvedené vyššie otec do svojich výdavkov a naopak do príjmov matky uvádzal aj iné sumy, napríklad vyššie popísanú sumu 2748,96 eur z čoho je suma 2009,46-eur výživné maloletému dieťaťu, nejde teda o príjem matke, je to nárok a peniaze dieťaťu a sumu 739,50-eur (strava a cestovné počas pobytu v A., kúpa kočka a iné), ktorá však tiež nebola príjmom matky, lebo ju vynaložili po dohode na svoje dieťa. Pričom rovnakú sumu znášala po dohode s otcom aj navrhovateľka. Preto tieto sumy súd nemôže zohľadniť a ani započítať do sumy priznanej matke vo výrokovvej časti rozsudku, ako príspevok na výživu nevydatej matke podľa § 74 a § 75 ZoR, pretože nešlo o tento nárok a nejde ani o pravidelné a nutné mesačné výdavky otca (okrem výživného na dieťa).

Z tohto dôvodu za toto obdobie je obrana otca nedôvodná. Rovnako neobstojí ani jeho obrana o nepomere výšky jeho príjmov s navrhovateľkiným. Dôležité je, že navrhovateľka za priznané obdobie preukázala podľa § 74 ZoR zníženie príjmov v dôsledku tehotenstva a pôrodu - hmotnoprávna podmienka nároku. O tehotenstvo sa pričínil práve odporca.

Súd pri rozhodovaní prihliadal aj na zdravotný stav navrhovateľky - osoba s ťažkým zdravotným postihnutím a predovšetkým na zdravotný stav spoločného dieťaťa - vid' vyššie uvedené posudky UPSVaR, pričom ich spoločné dieťa od narodenia trpí tam uvedenými chorobami a predovšetkým podľa posudku si vyžaduje vzhľadom na svoj zdravotný stav sústavnú a špecifickú osobitnú starostlivosť. Je pritom zrejme, že toto od narodenia spoločného syna zabezpečuje a znáša výlučne navrhovateľka - nevydatá matka.“

4. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie osoba povinná výživným. Uviedla, že odvolanie podáva v celom rozsahu a navrhuje, aby odvolací súd rozsudok zmenil a návrh navrhovateľky zamietol. Uviedol, že navrhovateľke prispieval pred narodením ich spoločného syna aj

po jeho narodení, nemožno teda tvrdiť, že sa na výžive navrhovateľky nepodielal. Súhlasil s bodom 21 napadnutého rozsudku, v ktorom súd uvádza, že zmyslom a účelom príspevku na výživu nevydatej matky je priblížiť situáciu nevydatej matky pomerom v manželstve, aby tieto náklady nemusela uhrádzať výlučne sama, pretože navrhovateľka potrebné výdavky nikdy sama nemusela znášať, a preto z toho dôvodu osoba povinná výživným považuje návrh vo veci samej za nedôvodný. Poukázal na protichodné tvrdenie súdu, ktorý na jednej strane uvádza, že príspevok je užší ako v prípade vzájomnej vyživovacej povinnosti manželov a zároveň uvádza, že účelom príspevku na výživu nevydatej matke je vyrovnanie životnej úrovne s jej pôvodnou životnou úrovňou pred tehotenstvom. Osoba povinná výživou sa finančne podieľala v medziach jej možností a schopností na výžive navrhovateľky, poukázala na to, že mesačná mzda navrhovateľky predstavovala pred narodením syna sumu 1400 eur + variabilnú zložku 600 eur, kdežto mesačná mzda osoby povinnej výživným predstavovala čiastku 864 eur. Súd uviedol, že schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca dieťaťa je pri určení výšky príspevku potrebné skúmať v rozsahu jeho spôsobilosti vyrovnáť túto zníženú úroveň matky. Osoba povinná výživným k tomu uviedla, že pôvodná životná situácia matky bola výrazne priaznivejšia ako finančná situácia jeho, a tak nemožno spravodlivo požadovať, aby bola finančná situácia navrhovateľky dorovnaná za každých okolností bez zohľadnenia skutočností na strane osoby povinnej výživným a bez zohľadnenia dobrých mravov. Ak by mal ako osoba povinná výživným platiť výživné podľa rozsudku, došlo by k situácii, kedy by nebola schopná zabezpečiť svoje vlastné základné životné potreby. Považuje rozsudok za nespravodlivý a odporujúci dobrým mravom. Súd nezohľadnil primeranosť v zmysle § 74 ods. 1 Zákona o rodine. Súd mal pred rozhodnutím zistiť konkrétne náklady a potreby matky, ako aj zákonné hľadiská pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti, najmä schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, či súlad s dobrými mravmi. Nesúhlasil so závermi súdu prvej inštancie, že príjmy z jeho živnosti sú podhodnotené. Uviedol, že riadne doložil súdu daňové priznanie, ako aj príjmy z trvalého pracovného pomeru na rozdiel od samotnej navrhovateľky. Súd uvádza, že navrhovateľka sa považuje za občana s ťažkým zdravotným postihnutím, pričom osoba povinná výživou poukazuje na to, že navrhovateľka je držiteľom preukazu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím z dôvodu ťažkého stupňa celiakie. V súčasnosti je ponuka bezlepkových potravín bohatá a cenový rozdiel v súčasnej dobe je v podstate zanedbateľný v porovnaní s minulosťou. Navrhovateľka nepredložila žiadne dôkazy preukazujúce jej tvrdenia o tom, že celiakia jej spôsobuje výrazne vyššie náklady na bežný život. Navrhovateľka nepredložila svoje výplatné pásky, rovnako dôkazy preukazujúce jej mesačné výdavky. Rozhodovanie o tomto type konania sa má zakladať na preukázaní odôvodnených potrieb navrhovateľky a posudzovaní schopností a možností osoby povinnej výživným. Uviedol, že navrhovateľku nikdy neopustil, nachádzal sa v A. v čase od 24.06.2020 do 14.07.2020. Nasledujúci deň bol nútený odísť z pracovných dôvodov. Mal z dôvodu vtedy prebiehajúceho dovolenkového obdobia obmedzené možnosti, pričom navrhovateľka o tejto skutočnosti vopred vedela, aj napriek tomu trvala na tom, že pôrod sa uskutoční v A.. Celá rodina navrhovateľky býva na východnom Slovensku, avšak jej rozhodnutie musel napriek svojmu nesúhlasu akceptovať.

5. Navrhovateľka sa k odvolaniu nevyjadřila.

6. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v napadnutých výrokoch vecne správne. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne vo veci rozhodol. Odvolací súd sa s jeho rozhodnutím stotožňuje.

7. Osoba povinná výživným podala odvolanie proti celému rozsudku, a teda aj proti výroku II. rozsudku, ktorým bol v prevyšujúcej časti návrh navrhovateľky zamietnutý. Osoba povinná výživným nie je oprávnenou osobou na podanie odvolania proti tejto časti rozsudku, pretože tento výrok nie je v jeho neprospech, a preto bolo odvolanie proti tomuto výroku rozsudku odmietnuté postupom podľa § 386 písm. b) CSP.

8. Odvolací súd zdôrazňuje, že z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že účelom príspevku na výživu nevydatej matky je vyrovnanie životnej úrovne matky s jej pôvodnou životnou úrovňou pred tehotenstvom a po pôrode a že je potrebné skúmať možnosti a schopnosti otca v rozsahu jeho spôsobilosti vyrovnáť túto zníženú úroveň (napr. rozsudok NS SR 1Cdo/185/2018 z 26.11.2019). Odvolací súd sa stotožňuje aj so záverom súdu prvej inštancie, že do času, kým bolo navrhovateľke vyplácané materské, nedošlo k zníženiu jej životnej úrovne, k tomuto došlo až od januára 2021, kedy jej príjmom bol len rodičovský príspevok v sume cca 380 eur. S prihliadnutím na príjem osoby povinnej výživou, ktorý je vo výške cca 900 eur, je nepochybné, že jeho príjem umožňuje, aby poskytoval matke príspevok na výživu. K príjmu matky nemožno pripočítavať sumu, ktorú osoba povinná výživným zaplatila

ako výživné dieťaťu. V konaní nebolo preukázané, že osoba povinná výživným prispievala na výživu matky. Bolo preukázané, že prispievala na výživu dieťaťa a zaplatila aj niektoré náklady spojené s tehotenstvom a pôrodom, ale v tejto časti bol návrh neskôr vzatý späť. Podľa názoru odvolacieho súdu osoba povinná výživným zo svojho reálneho príjmu je schopná zaplatiť tento príspevok na výživné bez ohrozenia svojej životnej úrovne a navrhovateľka sa prijatím tohto príspevku nedostane do lepšej situácie ako je otec. Priznaný príspevok na výživu teda neodporuje ani dobrým mravom ani nie je nespravodlivý. Súd zistil v potrebnom rozsahu potreby matky aj jej výdavky.

9. Odvolací súd pri zisťovaní príjmu osoby povinnej výživným vychádza z údajov v daňovom priznaní, v konaní nebolo preukázaný dôvod spochybňovať jeho obsah.

10. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je pravdou, že cenový rozdiel ceny bezpečkových potravín je zanedbateľný v porovnaní s bežným sortimentom. Avšak nebolo ani potrebné preukazovať, aký konkrétny finančný dopad na život matky má jej choroba - celiakia. Pre rozhodnutie o príspevku bolo dôležité najmä zistenie, že došlo k zníženiu životnej úrovne matky v dôsledku narodenia syna a zníženého príjmu v súvislosti so starostlivosťou o syna. Zároveň bolo preukázané, že osoba povinná výživným je schopná plniť túto vyživovaciu povinnosť.

11. Aj keď matka nepredložila súdu svoje výplatnej pásky, z predloženej pracovnej zmluvy dostatočne vyplýva jej príjem a toto navrhovateľka potvrdila aj vo svojej výpovedi. Správnosť týchto súm naznačuje aj suma, z ktorého bolo vypočítavané materské.

12. Nie je podstatné, akým spôsobom došlo k rozchodu navrhovateľky a osoby povinnej platiť výživné, faktom dôležitým pre rozhodnutie veci je, že došlo k zníženiu životnej úrovne navrhovateľky v súvislosti s pôrodom a že osoba povinná výživným svoju vyživovaciu povinnosť dobrovoľne nespĺnila.

13. Z rozhodnutia R 1/1967 vyplýva, že pre priznanie nároku podľa § 74 Zákona o rodine neplatí § 77 ods. 1 Zákona o rodine a tento príspevok na výživu teda možno priznať aj za čas pred podaním návrhu na súd.

14. Vecne správny je aj výrok o trovách konania, ktorý zodpovedá charakteru konania a zisteným skutočnostiam.

15. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok vo výroku I., III. a IV. ako vecne správny potvrdil postupom podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 387 ods. 1 CSP.

16. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP. Ustanovenie § 52 CMP je všeobecným pravidlom rozhodovania o trovách konania v konaniach vedených podľa ustanovení CMP. Ak CMP ustanovuje inak (napr. v ustanoveniach § 53 - 55), možno sa od tohto všeobecného pravidla odchýliť. V danom prípade nie sú dané dôvody na rozhodnutie podľa iných ustanovení CMP.

17. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).